

ČESKÁ ŠKOLNÍ INSPEKCE

Oblastní pracoviště

Střední Čechy

Inspekční zpráva

Soukromá střední podnikatelská škola HERMÉS MB s. r. o.

Adresa: Laurinova 1049, 293 01 Mladá Boleslav

Identifikátor školy: 600 007 499

Zřizovatel: HERMÉS MB s. r. o., Úhelnice 10, 294 06 Březno u Ml. Boleslavi

Okresní úřad Mladá Boleslav

Termín konání orientační inspekce: 17. - 19. leden 2001

Čj.	036 037/02031
Signatura	oc4fu323

CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

Soukromá střední podnikatelská škola HERMÉS MB s. r. o., Laurinova 1049, 293 01 Mladá Boleslav byla založena roku 1993. V současné době nabízí denní studium oboru *Obchodní akademie* 63-41-M/004 se zaměřením na cestovní ruch nebo výpočetní techniku. Školu navštěvují v 6 třídách 104 žáci.

HODNOCENÍ KVALITY VZDĚLÁVÁNÍ

Český jazyk a literatura

Časová dotace předmětu ve sledovaných hodinách buď odpovídala schválenému učebnímu programu nebo byla upravena v souladu s možnostmi, které řediteli školy umožňují učební dokumenty. Důvodem úprav bylo dělení tříd na skupiny. Ve sledovaných třídách byla patrná nízká úroveň plánování výuky, škola neprovedla na počátku výuky ani rozdělení učiva do ročníků, kontinuita výuky je neprůkazná. Přestože učební osnovy počty hodin k jednotlivým tématům nestanovují, byl postup vyučujících v některých případech zcela nepřiměřený k rozsahu stanoveného učiva (např. autorům tzv. skupiny májovců bylo věnováno ve třídě 3. A 18 vyučovacích hodin). Dle zápisů v třídních knihách nebylo dodrženo doporučené proporcionální zastoupení jazykového vyučování, literární a komunikační výchovy (komunikační složka byla výrazně oslabena). Učební osnovy stanovují pro 1. - 3. ročník dvě a pro 4. ročník jednu písemnou práci za rok. K poslednímu dni orientační inspekce nebyla písemná práce napsána v žádné třídě a nebyla dosud ani připravována. V 1. a 2. ročníku došlo vzhledem k neočekávanému odchodu učitelky k výpadku výuky na dobu pěti týdnů, po nástupu nové učitelky však nebylo stanoveno, jak bude zpoždění ve výuce řešeno a nebyla zajištěna kontinuita ani chronologie výuky. V aktuální přípravě vyučující ve třídách 1. a 2. ročníku převažovala ve sledovaných hodinách obsahová složka nad metodickou, v aktuální přípravě vyučující ve 3. a 4. ročnících byly rezervy v obsahové i metodické složce přípravy. Plánování výuky mělo ve vztahu ke schválenému vzdělávacímu programu zásadní nedostatky, které signalizují neplnění učebních osnov povinného maturitního předmětu.

Personální zajištění výuky nebylo v souladu s platnými právními předpisy. Vyučující 1. a 2. ročníků má vysokoškolské vzdělání neučitelského směru (historie umění), učitelka 3. a 4. ročníků má odbornou a pedagogickou způsobilost pro výuku v základní škole. Výuka probíhala v běžných učebnách, které z hlediska kapacity, vybavení školním nábytkem, čistoty, osvětlení a teploty byly velmi dobré, k výuce předmětu však nijak nemotivovaly. Jestliže psychohygienu prostředí byla velmi dobrá, pak psychohygienu práce měla citelně slabá místa, ke kterým patřila zejména stereotypnost vyučovacích metod bez potřebné rytmizace výuky. Didaktická technika byla vyučujícím dostupná a byla využita ve dvou sledovaných hodinách, v jednom případě však nesystémově (bez vztahu k právě probíranému učivu). V žádné z navštívených hodin neměli žáci učebnice, literárně historické a literárně teoretické údaje jim byly neproduktivně diktovány nebo je opisovali z tabule. Absence učebnic byla nejcitelnější v hodinách literární výchovy, kde se měl prostřednictvím interpretace ukázek a děl utvářet názor žáků na svět. Verbální výklad nebyl doplněn ani obrazovým materiálem nebo nakopírovanými texty. Podmínky pro výuku byly celkově hodnoceny jako pouze vyhovující.

Metodická struktura vyučovacích jednotek neodpovídala ve většině zhlédnutých hodin věku žáků a výukovým cílům stanoveným učebními dokumenty. Přestože jsou počty žáků ve třídách nízké, převažovaly frontální metody práce, které přinášely malou efektivitu vyučování.

Struktura většiny hodin se stereotypně opakovala, po časově rozsáhlém a různými formami realizovaném prověření žákovských znalostí následovalo seznámení s novým učivem a zápis poznámek do sešitů. Shrnutí nebo procvičení učiva v závěru hodin prováděno nebylo. Seznamování s novým učivem probíhalo výhradně metodou verbálního výkladu s dominancí učitelky v průběhu celé hodiny. Nedostatečný časový prostor byl vyhrazen pro vyjádření názorů a stanovisek žáků, pro jejich individuální nebo skupinové aktivity. Metody skupinové práce žáků nebyly zařazeny v žádné z kontrolovaných hodin. V jazykovém vyučování převažoval pravopis. Náviku komunikativních dovedností nebyl věnován dostatečný časový prostor. Požadavek učebních osnov na těsné propojení jazykové, slohové a literární výchovy ve zhlédnutých hodinách nebyl naplněn. Četba a zvláště interpretace uměleckých textů při kontrolních hospitacích chyběla. V 1. a 2. ročníku byla zajištěna odbornost výuky, ve 3. ročníku se vyučující dopustila při výuce literatury závažného pochybení. Z hlediska organizace, forem a metod výuky byla jedna hodina průměrná, dvě hodiny byly nevyhovující sedm hodin mělo citelně slabá místa, celkově je oblast hodnocena jako pouze vyhovující.

Vstupní, průběžná ani závěrečná motivace účelově využívány nebyly. Frekvence klasifikace byla v navštívených hodinách dobrá. Převažoval však neproduktivní způsob individuálního ústního zkoušení (nezkoušení žáci nebyli nijak zaměstnáni). Účinnost motivace i efektivita klasifikace a způsobu hodnocení žáků měly citelně slabá místa.

Při hodnocení psychosociálních podmínek byla v navštívených hodinách negativa a pozitiva v rovnováze. Negativa spočívala v jednosměrném předávání hotových informací, které žáci přijímali většinou pasivně, bez dotazů a zjevného zájmu. Pozitiva představovala v části zhlédnuté výuky snaha o vstřícný přístup vyučujících k žákům. Dohodnutá pravidla jednání byla většinou dodržována, projevy nežádoucího chování byly registrovány výjimečně. Tradiční způsob výuky však aktivizoval jen část žáků, ostatní mohli být pasivní. Cílevědomý nácvik mluvního projevu nebyl registrován, komunikace polemického charakteru mezi žáky nebo jejich skupinami chyběla. Příležitost ke komunikaci a její úroveň u žáků měla ve větší části sledované výuky průměrnou úroveň.

Vyučování českému jazyku a literatuře mělo zásadní nedostatky v plánování výuky a v oblasti systematického využívání učebnic, celkově je kvalita výuky předmětu hodnocena stupněm pouze vyhovující.

Matematika a Matematická cvičení

Výuka předmětu probíhala na základě schváleného učebního plánu pro studijní obor 63-41-M/004 Obchodní akademie se zaměřením na výpočetní techniku nebo cestovní ruch. Hodinové dotace stanovené učebním plánem byly dodrženy. Obsah učiva pro jednotlivé ročníky byl v souladu s náplní učební osnovy matematiky schválené MŠMT ČR pod čj. 19 295/94-23 a kopíroval ji i v tematických plánech. Plánování a příprava vyučujících na hodiny matematiky byly velmi dobré.

Výuka matematiky byla personálně zabezpečena dvěma vyučujícími s odbornou i pedagogickou způsobilostí a realizována převážně ve třídě, v níž byla k dispozici didaktická technika a snadno dosažitelné učební pomůcky. Z hlediska vybavenosti potřebnými pomůckami škola disponuje konstrukčním náčiním, nástěnnými tabulemi rovinných obrazců a základních stereometrických těles, včetně příslušných plošných a objemových vzorců, sadami fólií pro zpětný projektor s tématy z planimetrie a počítačovými programy „Matematik“ a „Středoškolská matematika“. Absentuje vybavení pro stereometrii, všechny typy rovnic, funkcí, goniometrii, posloupnosti a řady, lineární algebru, analytickou geometrii,

kombinatoriku, počet pravděpodobnosti, množiny a komplexní čísla. Nedostatečné vybavení je částečně suplováno vlastní produkcí projekčních fólií podle aktuální potřeby vyučujících. Všichni žáci měli k dispozici učebnice a sbírky úloh. Personální zajištění výuky předmětu bylo vynikající, materiálně technické podmínky ve vztahu k vyučovanému rozsahu učiva pouze vyhovující.

Výuka byla sledována formou hospitační činnosti v osmi vyučovacích hodinách ve všech třídách školy. Učivo bylo podáváno věcně správně, tradičním typem vyučovacích hodin, s příležitostným využitím schematických znázornění a v metodicky standardní kompozici. Znalosti žáků byly ověřovány, opakovány a utvrzovány jak v úvodní části hodiny, tak i v jejím průběhu a v neposlední řadě i formou hodinových kontrolních prací. Nové vědomosti byly vřazovány do již existujících tematických celků, mezi nimiž byly strukturovány i vzájemné souvztažnosti. Znalosti i dovednosti získávali žáci v požadovaném rozsahu, bez větší hloubky co do náročnosti a obtížnosti. Diferencovaný přístup, který by rozvíjel individuální zájmy a schopnosti zájmů, nebyl v průběhu hodin zaznamenán. Výrazná byla snaha vyučujících využít v procesu výuky všech potenciálních vědomostí a dovedností žáků. Tato snaha však nebyla výrazně akceptována zvláště žáky nejvyšších ročníků. Všechny sledované hodiny měly konkrétně stanovený a přesně specifikovaný cíl, který vyučující v průběhu vyučovacího procesu neustále sledovali a k jeho splnění svoji činnost cílili. Konstrukce hodin měly klasickou strukturu, která však v jednotlivých částech nepostrádala prvky motivace a následné iniciace. Metoda slovního projevu se vyznačovala výrazným uplatněním alternativních forem (popis, rozhovor, diskuse, vysvětlování, atd.). Hodiny tak vyznívaly jako dialog učitele s žákem, v jehož režii probíhal i postup řešených příkladů, včetně dílčích výpočtů. Žáci byli stavěni do role aktivních spolupracovníků, kteří se vlastní tvůrčí aktivitou výrazně podíleli na řešení úloh. Měli příležitost prokázat své znalosti, vědomosti, dovednosti i komunikační schopnosti. V kontrolních písemných pracích žáci projevili samostatnost a koncentrovanost. Písemné práce se vyznačovaly strukturovanou náročností, umožňující všem žákům uplatnit jak penzum získaných znalostí a operativních dovedností, tak i vlastní tvůrčí dovednosti, aktivitu a možnost pracovat individuálním postupem i tempem. Všechny čtvrtletní práce byly na základě předchozího úsilí koncipovány jako sebereflexe a prezentace žakovských dovedností. Žákům byl poskytován dostatečný prostor pro vlastní logické úvahy, přemýšlení na vyvození shrnujících závěrů. Měli příležitost prokázat dovednost využívat základní numerické aplikace a předpisy k řešení praktických situací a správnost svých resumé si ověřit.

Rovněž jako pozitivum lze hodnotit profesně fundovanou interpretaci učiva v logické struktuře, podepřené zápisem na tabuli a doplněným schematickými náčrtly. Žáci byli informováni o různých alternativních postupech řešení. Ne každý z vyučujících využíval v dostatečné míře motivačních metod a impulsů, aby pozitivním způsobem aktivoval žáky. Ověřování výchozích znalostí žáků a navazování na ně bylo ve sledovaných hodinách samozřejmostí. Otázky při zkoušení byly zaměřeny jak na pamětní zvládnutí učiva, tak i na pochopení vztahů, souvislostí, či schopnost aplikace daného učiva. Vhodně byly do probíraného učiva vkládány aktualizací prvky. Při řešení úloh byla žákům permanentně poskytována pomoc ze strany vyučujících a při zadávání úkolů byla respektována zásada přiměřenosti. Organizace, metody a formy práce v hospitovaných hodinách byly velmi dobré.

Vyučování probíhalo v klidné atmosféře, studenti byli motivováni vybízcími apely a zpětně vazebnými dotazy. Vlastní iniciativa a tvůrčí aktivita byly registrovány individuálními dotazy se snahou po důkladném porozumění, či vyjasnění vyvstalých problémů. Hodnocení ze strany vyučujících bylo zaměřeno pozitivně, s výraznými motivačními impulsy. Bylo objektivní, spravedlivé a vyučujícími zdůvodněné, postrádalo však sebereflexi žáků. V oblastech motivace a hodnocení výrazně převažovala pozitiva.

V průběhu jednotlivých částí hodin byla vzájemná, oboustranná komunikace soustavně podněcována a iniciována vyučujícími. Ze strany vyučujících byl výrazně preferován prostor pro uplatnění žáků a jejich vědomostí. V důsledku toho byla silně podporována složka rozvoje komunikativních dovedností a následně indukována i žakovská aktivita a vlastní tvůrčí iniciativa. Z atmosféry v hodinách bylo zřejmé, že vzájemné vztahy mezi vyučujícími a žáky i mezi žáky navzájem jsou pozitivní, přátelské a společně vytvářejí prostředí důvěry i tolerance. ČŠI nebyly zaznamenány náznaky projevů nežádoucího chování, nesnášenlivosti, či xenofobie a intolerance. Verbální i neverbální komunikace vyučujících byla profesně kvalitní. Interakce a komunikace byly na velmi dobré úrovni.

Dvě hospitované hodiny byly hodnoceny jako vynikající, čtyři velmi dobré, jedna dobrá a jedna jako pouze vyhovující. Celkově byla výuka předmětu matematika ČŠI hodnocena jako velmi dobrá.

Cizí jazyky

Ve škole jsou jako první a druhý cizí jazyk vyučovány angličtina nebo němčina a jako volitelný jazyk francouzština. Výuka je zajištěna celkem pěti vyučujícími. Hodinová dotace zmíněných předmětů odpovídá schválenému učebnímu programu.

Vzhledem k tomu, že ředitel školy nevyžadoval časově tematické plány učiva jednotlivých předmětů, vyučující je nevypracovali. Jediným vodítkem jim tak jsou pouze učebnice, podle kterých vyučují. Dochází tak k neplnění osnov učiva, o čemž svědčí i fakt, že v žádném z cizích jazyků vyučující v loňském roce nesplnili požadavek dvou písemných kontrolních prací ročně a v tomto školním roce žádnou nepřipravovali. Používané učebnice jsou majetkem školy a žákům jsou proti záloze zapůjčovány. Tím je zajištěna kontinuita v používání učebnic, ale vyučující nemohou ovlivnit jejich výběr. Předložené okruhy k maturitním zkouškám pokrývají celou probranou látku, v angličtině postrádají konkrétní rozpracování požadovaných gramatických jevů. V jednotlivých zhlédnutých hodinách volili vyučující tradiční postupy, příprava byla v angličtině a francouzštině velmi dobrá, v němčině velmi dobrá a ve dvou hodinách průměrná. Celkově byla oblast plánování a přípravy vzhledem k neplnění osnov průměrná.

Podmínky pro výuku cizích jazyků nejsou dobré. Z pěti vyučujících není ani jeden odborně i pedagogicky způsobilý pro výuku na daném stupni a typu střední školy. Pouze jedna z vyučujících anglického jazyka studuje vysokou školu.

Materiální a psychohygienické podmínky byly v angličtině a francouzštině průměrné, v němčině ve dvou hodinách pouze vyhovující. Výuka probíhala v kmenových třídách, které jsou dostatečně velké a světlé. Svým uspořádáním a výzdobou nejsou pro výuku cizích jazyků - ale nejen jich - podnětné a motivující. Škola nemá žádnou specializovanou jazykovou třídu, i když na to má dostatek kapacit a vůle v rozvrhu hodin. Nábytek užívaných tříd je funkční a vyhovuje stanoveným požadavkům. V některých hodinách (anglický jazyk) byla třída nedostatečně osvětlena, společným problémem vzhledem k ruchu na přilehlé ulici bylo nedostatečné větrání tříd. Z běžných didaktických pomůcek byl v pěti hodinách použit magnetofon. V žádné z hodin nebylo zaregistrováno použití videa, které škola vlastní. Stejně tak vyučující nevyužili počítačové učebny, která je kvalitně vybavena. Škola má dostatek slovníků, použity byly ve dvou hodinách anglické konverzace. Vzhledem k jejich neustálému přenášení nebyly zřejmě využity i v dalších hodinách, které k tomu přímo vybízely. Běžně vyučující pracovali s materiály, které žákům kopírovali. Personální, materiální a psychohygienické podmínky byly pouze vyhovující.

Organizace, formy a metody práce byly v jednotlivých předmětech a u jednotlivých vyučujících rozdílné, přesto však lze vyjmenovat některé společné znaky. Ve většině zhlédnutých hodin dominovala frontální výuka. Pouze ve dvou hodinách anglického a jedné hodině německého jazyka byla využita práce žáků ve skupinách nebo ve dvojicích. Vnitřní diferenciací úkolů a požadavků nebyla zaregistrována. Využití vyučovací doby nebylo v některých hodinách efektivní, délka a monotónnost jednoho úkolu prakticky na celou hodinu odporovala psychohygienickým požadavkům. Výklad nové gramatiky byl založen na dlouhém diktování a zápisu pouček, postrádal názornost a jednoduchost. Kromě tří hodin němčiny neměly hodiny pevný řád, úvod, strukturovaný závěr a motivaci ke zvládnutí probraného. Názornost výuky byla velmi malá, vyučující minimálně zaznamenávali neznámá či nová slova na tabuli. V hodině angličtiny se jedna z vyučujících dopustila metodické chyby (rozdání písemných prověrek na začátku dvouhodinovky s tím, že opravovat a hodnotit ji budou až druhou hodinu), která prakticky narušila zbytek hodiny. Vyučující nevěnovali dostatečný prostor důslednému opravování výslovnosti (výjimkou byla francouzština a jedna hodina němčiny), v žádné z hodin angličtiny nebylo zaznamenáno spelování. Oblast organizace, forem a metod práce byla celkově průměrná.

Celkově průměrná byla také oblast motivace a hodnocení žáků. Byly tak hodnoceny všechny hodiny angličtiny a čtyři hodiny němčiny; dvě hodiny němčiny byly v této oblasti pouze vyhovující a jedna hodina francouzštiny velmi dobrá. Hodinám byla společná nedostatečná úvodní motivace žáků a aktualizace učiva. Prakticky všechny hodiny postrádaly průběžné a systematické hodnocení žáků - ať pozitivní či negativní, se silným motivačním akcentem. Ústní zkoušení žáků bylo zaregistrováno ve dvou hodinách němčiny - hodnocení bylo mírné, postrádalo zdůvodnění. Krátké písemné prověrky také postrádaly zhodnocení, práce s chybou se neobjevila.

Oblast komunikace a vzájemné interakce učitel - žák patřila mezi hodnocenými k nejlepším. Kromě jedné hodiny němčiny, kde žáci dávali ostentativně najevo svůj nezájem o předmět, převládalo příjemné klima. Dohodnutá pravidla jednání byla známá a akceptovaná. Vyučující se snažili odpovědět na všechny případné dotazy, nedostatečnou pozornost však věnovali průběžné kultivaci žakovského projevu a často se spokojovali s jednoslovnou odpovědí. V žádné ze zhlédnutých hodin nebyla zaregistrována ironizace nebo nerespektování osobnosti žáků. Oblast komunikace a interakce byla v šesti hodinách velmi dobrá a v šesti průměrná.

Souhrnně hodnoceno bylo pět hodin angličtiny průměrných, stejně jako šest hodin němčiny. Jedna hodina francouzštiny byla velmi dobrá.

Celkově byla skupina předmětů cizí jazyky průměrná.

Odborné ekonomické předměty

Konkrétní hospitace probíhaly v předmětech ekonomika, účetnictví a hospodářské výpočty.

Hodinová dotace ve sledovaných předmětech odpovídala schválenému učebnímu plánu 63-41-M/004 pro obchodní akademie. Obsah učiva byl v souladu s rámcovými učebními osnovami. Rozpracované tematické plány pro konkrétní třídy ředitel školy nevyžadoval. Učivo v odborných předmětech bylo podáváno věcně správně, v hodinách účetnictví ve 2. ročníku byl výklad doplňován konkrétními příklady. Učivo bylo podáváno z různých hledisek, a vyučující tak ponechávala prostor pro aktivitu studentů, včetně průběžné kontroly toho, jak žáci učivu rozumějí. Logicky byl výklad doplněn procvičováním. V závěru hodin byl ponecháván prostor pro závěrečné shrnutí a konstatování, co bylo smyslem výuky a jak je probírané učivo propojeno v rámci mezipředmětových vztahů. Žáci byli vedeni k tomu, aby vědomosti

a dovednosti dokázali využívat v budoucích praktických situacích s důrazem na pochopení souvislostí. Hodiny účetnictví ve 2. ročníku proto ČŠI hodnotí jako velmi dobré. V dalších sledovaných hodinách (ekonomika a hospodářské výpočty) výuka probíhala převážně frontálním způsobem, výklad byl dosti monotónní, bez výraznější motivace studentů k vlastní iniciativě a navíc chybělo využití praktických příkladů či odkazů na již probírané učivo. K hodnocení bylo používáno obvyklých postupů (písemné práce, ústní zkoušení). V závěrech hodin byl vytvářen prostor pro shrnutí, aktivita však zůstávala většinou na vyučujících, žáci pouze shrnovali fakta bez ověření, zda jsou získané vědomosti a dovednosti schopni aplikovat na praktických příkladech a zda skutečně probírané učivo pochopili. Celkově byly hodiny ekonomiky a hospodářských výpočtů průměrné.

Výuka účetnictví ve 4. ročnících probíhala zásadně frontálním způsobem, bez zapojení žáků (nebo jen v minimální míře). Učivo jim bylo pouze předkládáno bez ověření, zda probírané látky porozuměli. Hodiny byly fádní, převládal diktovaný zápis či v případě práce na PC pouze mechanické plnění instrukcí vyučujícího. V závěru hodin nebylo učivo shrnuto s vybráním podstatného či upozorněním na mezipředmětové vztahy. Žáci byli pasivní, téměř nepracovali samostatně. Výuka účetnictví ve 4. ročnících byla proto pouze vyhovující až nevyhovující.

Problematický pro výuku odborných ekonomických předmětů byl i nedostatek odborné literatury, která by byla k dispozici jednak vyučujícím, a také žákům. Didaktická technika ve sledovaných hodinách využívána nebyla.

Celkově byla výuka odborných ekonomických předmětů průměrná.

Výpočetní technika

Přidělený počet vyučovacích hodin předmětu je v souladu s učebním plánem školy a výuka se uskutečňuje od tohoto školního roku ve všech ročnících v dvouhodinových týdenních dotacích. Obsahová náplň je stanovena učební osnovou schválenou MŠMT ČR pod čj. 19 295/94-23 s účinností od 1. září 1994, která byla výchozím materiálem pro zpracování tematických plánů oběma vyučujícími, kteří výuku předmětu zabezpečují. Tematické plány postihují stanovené učivo v celé šíři osnovy a doplňují jej o hodinovou dotaci a termín plánovaného splnění. Rovněž přípravy vyučujících na jednotlivé vyučovací hodiny byly kvalitní. Plánování a příprava výuky měly velmi dobrou úroveň.

Pro výuku předmětu má škola jednu odbornou pracovnu, která byla vybudována v tomto školním roce. Je vybavena 15 ks žákovských počítačů, v převážné většině zn. Pentium a 4 kusů zn. AT 486. Zapojení počítačů je lokální. Všechny počítače jsou vybaveny mechanikou pro CD ROM. K dispozici jsou 4 tiskárny, z nichž jedna inkoustová umožňuje barevný tisk a kopírování. Programové vybavení počítačů zahrnuje operační systém MS DOS, Windows 98, programy MS OFFICE, ochranný systém disků SODAT, počítačovou grafiku CALIPSO a antivirový program AVAST. Z didaktické techniky jsou v učebně nainstalovány zpětný projektor, televizor s videopřehrávačem, názorné nástěnné tabule jednotlivých částí počítače a jeho příslušenství a ukázkové práce žáků. V pracovně je nový účelný nábytek a je instalováno funkční zatemnění. Vyučující mají koncepční představu o chystaných modernizačních trendech, které zahrnují nahrazení počítačů AT 486 typem Pentium, vytvoření počítačové sítě a zakoupení serveru se vstupem na Internet. Didaktickou techniku chtějí doplnit o videoprojektor. Materiální podmínky výuky byly velmi dobré.

Předmět učí dva vyučující, z nichž jeden má pedagogickou způsobilost a druhý vyučující potřebnou způsobilost postrádá; má středoškolské vzdělání a v oboru výpočetní techniky

pracuje přes dvacet let. Oba vyučující mají pedagogickou praxi i potřebné zkušenosti, výpočetní technikou se profesně zabývají řadu let, individuálně se v oboru vzdělávají účastí na pořádaných kurzech i studiem tuzemské a zahraniční odborné literatury. Personální zajištění výuky bylo průměrné.

Šest kontrolních hospitací bylo realizováno ve všech třídách, v nichž je předmět vyučován. Výuka probíhala pouze v pracovních výpočetní techniky. Všechny hodiny měly stanovený vzdělávací cíl. Metody práce vycházely z permanentního utvrzování získaných poznatků a dovedností, ze vzájemného prolínání slovního projevu a praktických činností. Tak byly žákům poskytovány vědomosti, dovednosti i návyky v systému, který jim umožňuje vytvořit si operační aparát, s nímž je možno racionálně řešit úlohy praktického života. Vyučující vytvářeli u žáků konkrétní představy o pojmech a jejich vhodné použitelnosti. Žáci pracovali soustředěně a aktivně plnili stanovené úkoly. Další charakteristické znaky hospitovaných vyučovacích hodin:

- promyšlená metodická stavba hodin, popularizující způsob výkladu
- ověřování znalostí a dovedností žáků i schopností jejich praktického uplatnění
- objasňování obvyklých algoritmů a programátorských obrátů na konkrétních příkladech
- nabídka alternativních řešení a možnost žáků experimentovat

Žáci byli motivováni řešením úkolů, které jsou v primárním okruhu jejich zájmů. Vyučující průběžně prověřovali jejich vědomosti a dovednosti a ověřovali si pochopení zadaných úkolů. Hodnocení probíhalo ústní formou a bylo pozitivně zaměřeno. Vyučující respektovali osobnost žáka a komunikace byla založena na vzájemné důvěře. V hodinách byl vytvořen prostor pro vyjádření vlastního názoru a diskusi o něm. Svým pracovním nasazením projeví žáci pozitivní vztah k danému předmětu. Hospitované hodiny byly produktivní, s plným využitím časového prostoru. Žákům byl vytvořen i dostatečný časový prostor pro možnost zdokonalovat se individuálně v ovládnutí výpočetní techniky (po ukončení výuky a dohodě s vyučujícím). Jediným registrovaným negativním jevem byla absence diferenciací v zadávání úkolů, která by výraznou měrou ovlivňovala individuální růst žáků. Organizace, formy a metody výuky, účinnost motivace a hodnocení a úroveň komunikace i interakce byly hodnoceny jako velmi dobré.

Ve všech hospitovaných hodinách výpočetní techniky byla výrazná převaha pozitiv.

Hospodářský zeměpis a Zeměpis cestovního ruchu

Předmět je vyučován v souladu s výše citovaným učebním plánem a učebními osnovami, které jsou rozpracovány do konkrétních a dostatečně podrobných tematických plánů. Stanovené vzdělávací cíle jsou v souladu s cíli uvedenými ve Standardu odborného vzdělávání. Vyučující vede podrobnou evidenci o plnění těchto vytčených cílů. Sledované vyučovací hodiny byly promyšleně plánovány a příkladně obsahově i metodicky připraveny.

Výuka předmětu je personálně zajištěna pedagogem s odbornou a pedagogickou způsobilostí pro výuku předmětu zeměpis v základní škole. Vyučovací jednotky byly realizovány v učebně, v níž jsou částečně soustředěny učební pomůcky pro výuku uvedených předmětů: obrazový materiál, televize, videopřehrávač a zpětný projektor. Odborný kabinet disponuje pouze základním vybavením, potřebnými učebnicemi a doplňující literaturou. Absentují jakékoli multiplikáty a komparační materiály umožňující individuální práci žáků na základě jejich subjektivních dovedností a zájmu. Materiální podmínky byly dobré.

Formou hospitační činnosti byly sledovány dvě vyučovací hodiny, které měly jasně stanovený vzdělávací cíl. Motivační impulsy ve formě aktualizace učiva a permanentních otázek po

příčinných souvislostech prolínaly celým průběhem hodin. Tempo výuky odpovídalo úrovni třídy a odpovídalo charakteru předmětu. Vyučující střídal činnosti, zadával časově vymezené úkoly a tím udržoval aktivitu a zájem žáků po celou hodinu. Psychohygienické podmínky byly ve zhlédnutých hodinách velmi dobré. Tam, kde to obsah učiva umožňoval, byl žákům ponechán i prostor pro samostatné učení. Vyučující přistupoval k žákům individuálně a získal tak podrobný přehled o schopnostech, vědomostech i nedostatcích každého žáka. V obou hodinách byl maximálně využit vyučovací čas. Výklad nového učiva, kombinovaný s řízeným rozhovorem, byl doplňován prací s učebnicí i mapou a proložen demonstrací s uplatněním didaktické techniky i vhodného, kvalitního obrazového materiálu. Žáci byli vedeni k dovednostem aplikovat poznané učivo v obecně platných podmínkách a životních situacích. Informace byly podávány na úrovni vyspělosti žáků jednotlivých tříd. Inspekci nebyl zaznamenán prostor pro samostatné aktivní učení. Organizace vyučovacích hodin byla strukturována tak, aby skýtala uplatnění co největšímu počtu žáků třídy, umožňovala jim pracovat individuálním tempem i uplatnit vlastní aktivitu a iniciativu. To přispělo k uvádění individuálních příkladů a využití zkušeností žáků. Organizace vyučování a zvolené metody práce byly velmi dobré.

Výrazně motivujícím impulsem se silně aktivujícím akcentem byly bohaté osobní zkušenosti vyučujícího vhodně navozující sdělení nových poznatků. Učitel využíval i vědomostí žáků z ostatních předmětů, a tím upevňoval mezipředmětové vztahy. Prověřování výchozích znalostí a dovedností žáků bylo efektivní. Otázky při zkoušení a opakování nebyly zaměřeny pouze na pamětní zvládnutí učiva, ale i na pochopení vztahů, příčin a souvislostí. Zkoušení a opakování mělo za cíl utvrzování poznatků i schopnost s nimi operovat. Hodnocení výkonů žáků bylo objektivní a vyučujícím zdůvodněné. Formy sebehodnocení jakožto sebereflexe využity nebyly. Při hodnocení žáků byla zdůrazněna závislost úspěchu na učební aktivitě a osobním úsilí. Kvalita i kvantita motivace a způsob hodnocení byly hodnoceny jako velmi dobré.

Ve zhlédnutých hodinách měl dominantní postavení žák, který byl aktivním činitelem většiny forem a metod práce. Komunikace byla založena na vzájemné důvěře a respektu, jejichž projevem bylo vytvoření prostoru pro vyjádření individuálního názoru s možností o něm diskutovat a vést jeho obhajobu. Vyučující pozitivně ovlivňoval psychosociální podmínky výuky. Interakce a komunikace byla ve zhlédnutých hodinách velmi dobrá.

ČŠI hodnotí výuku sledovaných hodin předmětu hospodářský zeměpis a zeměpis cestovního ruchu jako velmi dobrou.

Hodnocení kvality vzdělávání

S výjimkou českého jazyka a literatury a cizích jazyků probíhala výuka podle schválených učebních plánů. Personální zajištění bylo pouze vyhovující. Zhlédnuté předměty byly hodnoceny od vynikajících po nevyhovující. Celkově je kvalita vzdělávání hodnocena jako průměrná.

HODNOCENÍ KVALITY ŘÍZENÍ

Plánování

Ředitel školy nemá písemně vypracovaný žádný *koncepční plán školy*, neboť ho po něm zřizovatel nepožadoval. Chybí tedy jak dlouhodobá tak i střednědobá koncepce školy. Ředitel má do budoucna představu školy o osmi třídách a přibližně 200 žácích.

Učební plán školy na tento školní rok byl vypracován podle platného a schváleného učebního plánu 63-41-M/004 Obchodní akademie. Škola nabízí dvě zaměření: cestovní ruch nebo výpočetní techniku. Upravený plán je plně v souladu s oficiálním učebním dokumentem stejně jako časová dotace jednotlivých předmětů.

Většina vyučujících jednotlivých hospitovaných předmětů neměla písemně zpracované *tematické plány* výuky, neboť je ředitel školy nepožadoval. Stejně tak neměli učitelé průkazně zpracované rozdělení osnov učiva do jednotlivých ročníků. Došlo tak k neplnění osnov a kontrola stavu výuky byla problematická.

Jediným písemným předloženým plánem byla *Organizace školního roku 2000/2001*, která je soupisem chystaných akcí v průběhu školního roku. Na sestavení se kromě ředitele podíleli i další vyučující.

Ve škole neexistují písemně zpracovaný *plán výchovného poradce*, *plány práce předmětových komisí* (ty nejsou vůbec ustaveny) ani *plán kontrolní činnosti* ředitele školy. Všechny tyto oblasti řídí ředitel školy nárazově a spoléhá pouze na ústní formu. Jakékoli jiné funkční plány práce nebyly při inspekci předloženy.

Plánování není pojato jako ucelený systém, je náhodné a živelné, nejsou stanoveny priority a jednotlivé kroky řízení. V této oblasti řízení převažují negativa, ČŠI ji hodnotí jako pouze vyhovující.

Organizování

Základním dokumentem v této oblasti je *Řád školy*, platný od 1. 9. 2000. V tomto řádu jsou sloučeny povinnosti žáků a jejich docházka do školy, zacházení s učebnicemi, potřebami a majetkem školy, dále vnitřní režim školy a v neposlední řadě povinnosti pracovníků školy. Vznikl tak nesourodý materiál hovořící o povinnostech uvedených subjektů, nezmiňující však jejich práva.

Organizační struktura prakticky neexistuje: škola nemá zástupce ředitele, předmětové komise nejsou ustaveny, chybí pracovní náplně učitelů, výchovného poradce. Prokazatelnou formou nebyly specifikovány povinnosti a kompetence třídních učitelů ani samotného ředitele školy. Proškolení pracovníků školy v BOZP a PO provádí zřizovatel, což nemohl ředitel školy prokazatelným způsobem dokladovat.

Tok informací je zajištěn převážně ústně, ředitel využívá denního styku s vyučujícími, kteří pak přenášejí potřebné informace žákům. Snahou ředitele je umístit maximum informací do PC; byla stanovena přístupová práva jednotlivých vyučujících i žáků. Většímu a praktičtějšímu použití zabraňuje fakt, že do doby konání inspekce neměla škola počítače v jedné společné síti.

Organizace vyučování odpovídá legislativním normám.

Ve vedení *povinné dokumentace* se vyskytly nedostatky ve třídních knihách, kde chyběly zapsané některé hodiny tělesné výchovy a výpočetní techniky (2. A, 1. A). Katalogové listy žáků byly v pořádku, škola přechází s jejich vyplňováním na elektronickou podobu.

Ve škole není ustavena Rada rodičů ani formální studentská samospráva. V této oblasti ředitel školy postrádá větší aktivitu obou výše zmíněných stran.

Prezentace školy na veřejnosti je standardní: škola se zúčastňuje různých akcí pro střední školy, sama uspořádala v rámci okresu soutěž v německém jazyce, každoročně pořádá ples

školy. K větší prezentaci školy také napomáhá organizovaná praxe žáků ve druhém a třetím ročníku.

Výroční zpráva je stručná, poskytuje všechny požadované informace o škole a splňuje požadavky § 17e odst. (2) písmeno a) - g) zákona 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství.

Organizování práce školy je zaměřeno hlavně na denní operativní řízení. Kompetence a povinnosti pracovníků nejsou stanoveny, poradní orgány nefungují. Veškerá organizační činnost je na řediteli školy, který nastartoval konkrétní pozitivní změny. V oblasti organizování jsou pozitiva a negativa v rovnováze a celkový systém organizace činnosti školy je průměrný.

Vedení a motivování pracovníků

Při řízení a motivování pracovníků školy vychází ředitel pouze z denního pozorování a momentálního stavu školy a sboru, neboť kromě seznamu akcí ve školním roce nemá žádný podkladový materiál (plán hospitační činnosti, dlouhodobá, střednědobá a krátkodobá koncepce školy). Pro operativní řízení využívá krátká a neformální setkání s pedagogy ve sborovně. V řízení pracovníků upřednostňuje demokratický styl práce, je ochoten a schopen reagovat na oponentní názory, každý z vyučujících má k němu snadný přístup.

Personální složení školy ve sledovaných předmětech je vzhledem k odborné a pedagogické způsobilosti vyučujících špatné. Někteří nejsou způsobilí vůbec, někteří pouze pedagogicky nebo pouze odborně. Tím je porušena platná právní norma. Ředitel usiluje o změny ve sboru a věří, že postupně dojde k doplnění chybějícího vzdělání některých vyučujících a k získání odborně i pedagogicky způsobilých nových pracovníků. Žádný ze stávajících učitelů však nemá povinnost doplnění chybějícího vzdělání písemně stvrzenou.

Noví nebo nekvalifikovaní učitelé nejsou systematicky vedeni ani jim není zajištěna nějaká odborná pomoc. V této oblasti se citelně projevuje absence předmětových komisí.

Škola nemá a neprovádí pravidelné hodnocení pracovníků, které by mělo motivační význam. Ředitel školy nemá vypracovaná kritéria hodnocení pracovníků, sám konstatuje, že má jen omezené možnosti jejich ekonomické stimulace.

Slabinou školy je systematické a průběžné sebevzdělávání vyučujících. Je více méně nahodilé, založené na zájmu jednotlivých vyučujících, z nichž dvě studují vysokou školu a někteří další se zúčastňují různých seminářů a školení. Sama škola pořádala vlastní školení v ovládnutí výpočetní techniky.

Po posouzení všech jednotlivých složek této oblasti hodnotí ČŠI vedení a motivování pracovníků jako průměrné.

Kontrolní mechanismy

Škola nemá písemně zpracovaný žádný vnitřní systém kontroly. Výkon státní správy provádí ředitel školy Mgr. Libor Ševců, absolvent Vysoké školy pedagogické, obor matematika - základy techniky, jmenovaný do funkce 1. 8. 2000. Kontrolní činnost ředitele se omezuje na kontrolu dokumentace - 1x za měsíc kontroluje třídní knihy. O tom, že je tato kontrola nedostatečná, svědčí fakt, že v době konání inspekce chyběly v některých třídních knihách (1. A, 2. A) zápisy některých předmětů (TV, VYT).

Kontrola výchovně vzdělávacího procesu je značnou slabinou. Ředitel nemá vypracovaný

žádný plán ani systém hospitační činnosti. Do doby konání inspekce absolvoval od začátku roku 6 hospitací, jejichž hlavním cílem bylo poznat nové vyučující. Z uvedených hospitací existují zápisy, se kterými byli vyučující seznámeni.

Ředitel je také zodpovědný za oblast hospodaření, kterou ho zřizovatel pověřil. Ve škole proběhlo několik kontrol ekonomiky (např. pracovníci Školského úřadu Mladá Boleslav), zápisy nemá škola k dispozici. Ty jsou u zřizovatele, stejně jako nájemní smlouva a pracovní smlouvy učitelů.

Kontrolní činnost je nárazová a nesystematická, celá oblast vykazuje vážné nedostatky a je hodnocena jako pouze vyhovující.

Hodnocení kvality řízení

Ředitel školy nemá vybudovanu koncepci, funkční systém plánování, motivace a následné kontroly pracovníků; řízení školy je demokratické a denní operativní organizace práce je funkční, což ovlivňuje klima školy.

Kvalita řízení školy jako celku je průměrná.

DALŠÍ VÝZNAMNÁ ZJIŠTĚNÍ

- kontrolou TK byly zjištěny ke dni konání inspekce vyučovací hodiny, které odpadly a nebyly odučeny (např. 4. B – 8 hodin, 2. A – 5 hodin, 1. A – 4 hodiny); tím došlo k porušení § 3 odst. 1 zákona č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů, ustanovení § 39 odst. 1 zákona č. 29/1984 Sb., o soustavě základních škol, středních škol a vyšších odborných škol (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

- Rozhodnutí MŠMT o změně zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení ze dne 12. 11. 1999, čj. 32 614/99-21
- jmenovací dekret stávajícího ředitele školy ze dne 9. 7. 1999
- upravený učební plán studijního oboru 63-41-M/004 Obchodní akademie, vypracovaný na základě učebních dokumentů MŠMT č. j. 19 295/94-23 a č. j. 14 073/93 -23
- rozvrh hodin
- Organizace školního roku 2000/2001
- Řád školy
- personální dokumentace pedagogických pracovníků, jejichž výuka byla hospitována
- třídní knihy
- zápisy z pedagogických rad
- zápisy z provozních porad
- hospitační záznamy
- Výroční zpráva školy za školní rok 1999/2000

ZÁVĚR

Podmínky vzdělávání

Výuka hodnocených předmětů nebo skupin předmětů byla ve větší míře zajištěna učiteli bez úplné odborné i pedagogické způsobilosti. Personální podmínky byly pouze vyhovující. Průběžné vzdělávání vyučujících je nárazové a nesystematické. Prostory pro výuku jsou vyhovující, estetická úroveň některých tříd je nízká. Počítačová učebna není využívána pro výuku dalších předmětů. Materiální vybavení školy je v jednotlivých předmětech rozdílné, celkově průměrné. Podmínky vzdělávání byly ve sledovaných předmětech pouze vyhovující.

Průběh vzdělávání

Průběh vzdělávání byl hodnocen celkem v 47 hospitovaných hodinách od vynikajících (2 hodiny matematiky) po nevyhovující (1 hodina češtiny, 1 hodina účetnictví). Nejlépe hodnocenou oblastí byla samotná příprava hodin a vzájemná interakce učitel - žák. Nejhůře, často s převahou negativ, byla hodnocena oblast motivace a hodnocení. Kvalita vzdělávání byla celkově průměrná.

Řízení školy

Plánování je nesystémové a bez jasné koncepce, jeho rozsah a kvalita jsou pouze vyhovující. Organizování práce školy je operativní, chybí jasně vymezené kompetence a povinnosti zaměstnanců. Ředitel je na veškeré řízení sám, neboť nefungují žádné poradní orgány. Ve své denní práci upřednostňuje demokratický styl a vytváří pozitivní klima. Značné rezervy jsou v systematickém vzdělávání pedagogů, ve vedení začínajících nebo nových vyučujících. Kontrolní systém vykazuje závažné nedostatky. Řízení školy bylo ve dvou oblastech průměrné a ve dvou pouze vyhovující. Celkově - vzhledem k určitým pozitivně nastartovaným změnám - bylo hodnoceno jako průměrné.

V průběhu inspekce nebylo zaznamenáno neefektivní využívání finančních prostředků přidělených ze státního rozpočtu.

Vývoj školy od poslední inspekce

Poslední orientační inspekce (maturitní zkoušky) proběhla ve škole 17. 9. 1999 (viz inspekční zpráva čj. 034 116/99 5075) a komplexní inspekce 6. - 13. 10. 1998 (viz inspekční zpráva čj. 031 185/98 - 02065). Od té doby došlo ve škole k následujícím změnám:

- *byl vytvořen nový učební plán, který odpovídá schválenému programu*
- *organizace výuky (délka přestávek, hodin ...) odpovídá platným normám*
- *funkcí výchovného poradce byl pověřen jiný pedagog*
- *došlo k přestěhování školy do nového, prostorově vyhovujícího objektu*
- *materiální podmínky školy nedoznaly změny - nedostatky přetrvávají*
- *personální podmínky se také nezlepšily - nedostatky přetrvávají*

Z výše uvedeného vyplývá, že ve škole došlo od posledních inspekcí k dílčím pozitivním změnám, ale zásadní nedostatky v podmínkách výuky přetrvávají.

Celkově je škola hodnocena jako průměrná.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Razítko

Školní inspektoři	Titul, jméno a příjmení	Podpis
Vedoucí týmu	Mgr. Petr Drábek
Členové týmu	Mgr. Jaroslav Chrpa
Další zaměstnanci ČŠI	Ing. Adolf Beznoska PaedDr. Vilibald Knob	

V Nymburku dne 13. února 2001

Datum a podpis ředitele školy stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy: 15. 2. 2001

Razítko

Ředitel školy	Podpis
Mgr. Libor Ševců

Předmětem inspekce bylo dílčí zhodnocení činnosti školy dle § 18 odst. 3, 4 zákona ČNR č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů.

Dle § 19 odst. 8 téhož zákona může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci, Komenského 1254, 288 01 Nymburk do 14 dnů po jejím obdržení. Připomínky k obsahu inspekční zprávy jsou její součástí.

Hodnoticí stupnice

Stupeň	Širší slovní hodnocení
Vynikající	<i>Zcela mimořádný, příkladný</i>
Velmi dobrý	<i>Výrazná převaha pozitiv, drobné a formální nedostatky, nadprůměrná až spíše nadprůměrná úroveň</i>
Průměrný	<i>Negativa a pozitiva téměř v rovnováze, průměrná úroveň</i>
Pouze vyhovující	<i>Převaha negativ, výrazné nedostatky, citelně slabá místa</i>
Nevyhovující	<i>Zásadní nedostatky, které ohrožují průběh výchovně-vzdělávacího procesu.</i>
Plní, je v souladu	<i>Dodržuje, čerpá účelně, efektivně</i>
Neplní, není v souladu	<i>Nedodržuje, nečerpá účelně, efektivně</i>

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum předání/odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
OkÚ, referát školství	10. 4. 2001	036 84/2031

Zřizovatel	10. 4. 2001	036 85/2031
------------	-------------	-------------

Připomínky ředitele školy

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
2. 3. 2001	036 56/2031	přílohou